

EKLISIASTIS

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

ISI 1

Okwu nke Onye-nkpokota, bú nwa Devid, bú eze nime Jerusalem.

² Ihe-efu kachasi ihe-efu nile, ka Onye-nkpokota siri; ihe-efu kachasi ihe-efu nile, ihe nile bu ihe-efu.

³ Òle ihe fọduru madu nime ndọbu-ya nile nke ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu n'okpuru anyanwu?

⁴ Otù ọgbọ alá, ọbọ ọzọ abia; ma uwa nēguzoru mbe ebighi-ebi.

⁵ Ọzọ, anyanwu awawo, anyanwu adawo kwa, ọ bu kwa ila n'ọnođu-ya ka ọ nēkusi ume ike, bú ebe ọ nāwa.

⁶ Ifufe nēferu Ndida, we nēfe buruburu rue Ugwu; ọ nēfe buruburu mbe nile na nfehari-ya, ọ bu kwa n'ife buruburu ya ka ifufe feghachiworo.

⁷ Osimiri nile nērùdaru oké osimiri, ma oké osimiri ejughi eju, rue ebe osimiri nērùda, rue ebe ahu ka osimiri ahu nērùghachi ọzọ.

⁸ Ihe nile nāđọbu onwe-ha n'ọlu; madu apughi ikwu ya: afo adighi-eju anya n'ihu ihe, afo adighi-eju kwa nti n'inu ihe.

⁹ Ihe ọ bula nke diworo, nke ahu bu ihe nke gādi; ọzọ, ihe ọ bula nke emeworo, nke ahu bu ihe nke agēme: ọ dighi kwa ihe ọhu di n'okpuru anyanwu.

¹⁰ Ọ di ihe nke madu nāsi, Le nka, ihe ọhu ka ọ bu? na mbe di anya gara aga ka ọ diworo, na mbe nile ebighi-ebi nke buru ayi uzọ.

¹¹ Ọ dighi ncheta diri ọbọ mbu nile: ọzọ kwa, ọ dighi ncheta gādiri ọbọ ikpe-azu nile nke gādi n'odi-n'iru, n'etiti ndi nādi mbe ha gasiri.

¹² Mu onwem, bú Onye-nkpokota, abuwo eze Israel nime Jerusalem.

¹³ M'were kwa obim nye ichọ na iledo site n'amam-ihe ihe bayere ihe nile nke emeworo n'okpuru elu-igwe: nke ahu bu nweda-n'ala joro njo nke Chineke nyeworo umu nke madu ka ewere ya weda ha n'ala.

¹⁴ Ahuwom ọlu nile nke aluworo n'okpuru anyanwu; ma, le, ihe nile bu ihe-efu na ichọ ijide ifufe.

¹⁵ Ihe nke ọagoro aọagọ, apughi ime ka ọ dizie: ọzọ, ihe-nkọnari, apughi iguta ya.

¹⁶ Mu onwem kpayere obim uka, si, Mu onwem, le, atukwasiwom n'onwem amam-ihe nke-uku kari onye ọ bula nke burum uzọ nime Jerusalem: e, obim ahwo amam-ihe na ihe-omuma ri nne.

¹⁷ M'we were obim nye ima amam-ihe, na ima iwi-ara na nzuzu: amawom na nka bu kwa

ichọ ijide ifufe.

¹⁸ N'ihì na ọ bu n'ọtutu amam-ihe ka ọtutu nkpasu-iwe di: ọzọ, onye nātukwasi ihe-omuma nātukwasi ihe-nbụ.

ISI 2

Mu onwem siri n'obim, Biko, bia, m'gēji ọ̀nù nwa gi; gi lekwasì kwa ezi ihe anya: ma, le, nke ahu bu kwa ihe-efu.

² Ekwurum okwu bayere ichì-ọchì, si, Ọ nāwì ara: m'kwu-kwa-ra okwu bayere ọ̀nù, si, Gini kwa ka ọ nēme?

³ Eledorom n'obim iji manya-vine me ka obi tọ anu-arum uto, (ma obim nēdum n'amam-ihe), na ijide nzuzu, rue m̀be m'gāhu ihe ezi ihe ahu bu nke diri umu madu, bú nke ha gēme n'okpuru elu-igwe ọnu-ogugu ubochi ndu-ha.

⁴ Emerem ka ọlum nile di uku; ewurum onwem ulo di iche iche, kuara onwem ubi-vine di iche iche,

⁵ mere onwem ubi di iche iche abara ogige na ogige oma di iche iche, m'we kua osisi nāmi nkpuru nile di iche iche nime ha:

⁶ emerem onwem ọdọ-miri, isite na ha de oké ọhia nēpu osisi:

⁷ aḅataram orù-ndikom na ndinyom nēje ozi, umu-ulo di-kwa-ram; ọtutu ihe-nnweta, bú ìgwè ehi na ìgwè ewu na aturu, di-kwa-ram, kari ndi nile burum uzọ nime Jerusalem:

⁸ achikọta-kwa-ram nye onwem ọla-ọcha na ọla-edo, na ihe nke aka ndi-eze na ala nile m'nāchi achi: edozi-kwa-ram nye onwem ndi-abù ndikom na ndi-abù ndinyom, na ihe-uto nile nke umu madu, ndi-iko nwayi bara uba nke-uku.

⁹ M'we di uku, ba kwa uba kari onye ọ bula nke burum uzọ nime Jerusalem: amam-ihem guzo-kwa-ra n'ebe m'nọ.

¹⁰ Ma ihe ọ bula anyam abua riọrọ, anapughm ha ihe ahu: eḅochighm obim n'ọ̀nù ọ bula, n'ihì na obim n̄uriri ọnu site na ndọbu nile m'dọburu onwem n'ọlu; nka bu kwa òkè m nke sitere na ndọbu nile m'dọburu onwem n'ọlu.

¹¹ Mu onwem we che ọlum nile nke akam abua luru iru, eche-kwa-ram ndọbu nke m'dọburu onwem n'ọlu ime iru: ma, le, ihe nile bu ihe-efu na ichọ ijide ifufe, ọ dighi kwa ihe fọduru madu n'okpuru anyanwu.

¹² Mu onwem we che iru ihu amam-ihe, na iwi-ara na nzuzu: n'ihì na gini ka madu nke nēso eze n'azu gēme? ọ bu ihe nke ha meworo na m̀be di anya gara aga.

¹³ Mu onwem we hu na amam-ihe kariri nzuzu, dika ihè si kari ọchichiri.

¹⁴ Onye mara ihe, anya-ya abua di n'isi-ya, ma onye-nzuzu nējeghari n'ọchichiri: ma mu onwem amawo kwa na otù ndabà nādabàra ha nile.

¹⁵ Mu onwem we si n'obim, Dika o si dabàra onye-nzuzu, otú a ka ọ nādabàram, ọbuná mu onwem; ma n'ihì gini kwa ka mu onwem mara ihe kari? M'we kwue okwu n'obim, si, na nka bu kwa ihe-efu.

¹⁶ N'ihì na ọ dighi ncheta diri onye mara ihe, dika ọ nēsighi adiri onye-nzuzu, rue m̀be ebighi-ebi; n'ihì na ihe nke di na m̀be di anya gara aga, n'ubochi nke nābia ha nile gābu ihe echezọrọ echezọ. Ònye mara ihe si kwa aña nwua dika onye-nzuzu?

¹⁷ M'we kpọ ndu asì; n'ihì na ọ jọrom njọ, bú ọlu nke aluworo n'okpuru anyanwu: n'ihì na ihe nile bu ihe-efu na ichọ ijide ifufe.

¹⁸ Mu onwem kpọ-kwa-ra ndọbum nile asì, bú nke mu onwem nādọbu onwem n'ọlu n'okpuru anyanwu: n'ihì na m'gārapuru ya madu nke gānọ m̀be m'gasiri.

- ¹⁹ Ma ònye mara ma ọ gābu onye mara ihe ma-ọbu onye-nzuzu? ma ọ gāchi ndọbum nile nke m'dọbuworo onwem n'ọlu, na nke m'meworo n'amam-ihe n'okpuru anyanwu. Nka bu kwa ihe-efu.
- ²⁰ Mu onwem we chigharia ime ka obim ghara inwe ntukwasi-obi bayere ndọbu nile nke m'dọbururi onwem n'ọlu n'okpuru anyanwu.
- ²¹ N'ihì na madu di nke ndọbu ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu di n'amam-ihe, na n'ihè-omuma, na n'izi-ezi; ma ọ bu madu nke nāđọbughi onwe-ya n'ọlu nime ya ka ọ gēnye ya ka ọ buru òkè-ya. Nka bu kwa ihe-efu na ihe ọjọ nke riri nne.
- ²² N'ihì na gini ka madu nwere na ndọbu nile ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu, na nime nchebu nke obi-ya, nke ya onwe-ya nāđọbu onwe-ya n'ọlu nime ya n'okpuru anyanwu?
- ²³ N'ihì na ubochi-ya nile bu nání ihe-nbu, nkpasu-iwe ka nweda-n'ala-ya bu kwa; ọbuná n'abali obi-ya edinaghi iraru ura. Nka bu kwa ihe-efu.
- ²⁴ Ọ dighi ezi ihe di nime madu nke nēri ihe nānu kwa ihe-ọnuu, nēme kwa ka nkpuru-obi-ya hu ezi ihe nime ndọbu nke ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu. Nka ka mu onwem hu-kwa-ra, na ọ bu n'aka Chineke ka o sitere.
- ²⁵ N'ihì na ònye nēri ihe, ma-ọbu ònye nēme ngwa iri ihe karim?
- ²⁶ N'ihì na ọ bu madu nke di nma n'iru Ya ka Chineke nyeworo amam-ihe, na ihe-omuma, na ọnu: ma ọ bu onye-nmehie ka O nyeworo nweda-n'ala, ichikọta na ikpokọta, ka o we nye onye di nma n'iru Chineke ihe. Nka bu kwa ihe-efu na ichọ ijide ifufe.

ISI 3

- Ihe ọ bula nwere oge, mbe di-kwa-ra ihe ọ bula aneme n'okpuru elu-igwe:
- ² mbe imu nwa, na mbe inwu anwu; mbe iku ihe n'ubi, na mbe iropu ihe akuru;
- ³ mbe ibu ebu, na mbe igwo ọria; mbe itikpo etikpo, na mbe iwu ulo;
- ⁴ mbe ikwa ákwá, na mbe ichi ọchi; mbe iru újú, na mbe ite egwú;
- ⁵ mbe itufu nkume, na mbe itukoba nkume; mbe ibaku, na mbe inoro nbaku n'ebe di anya;
- ⁶ mbe icho achọ, na mbe ime ka ihe la n'iyi; mbe idebe edebe, na mbe itufu etufu;
- ⁷ mbe idowa adowa, na mbe idukota adukota; mbe iba nkiti, na mbe ikwu okwu;
- ⁸ mbe ihu n'anya, na mbe ikpo asi; mbe agha, na mbe udo.
- ⁹ Òle ihe fọduru onye nalu ọlu n'ihè nke ya onwe-ya nāđọbu onwe-ya n'ọlu nime ya?
- ¹⁰ Ahuwom nweda-n'ala nke Chineke nyeworo umu madu iweda ha n'ala nime ya.
- ¹¹ Ihe nile ọ bula ka O meworo ka ọ ma nma na mbe-ya: ọzọ, mbe ebighi-ebi ka O tiyeworo n'obi-ha, ma ka O si tiye ya madu agaghi-achoputa ọlu ahu nke Chineke luworo site na nmalite we rue na nsotu.
- ¹² Amawom na ọ dighi ezi ihe diri ha, ma-ọbughi ka madu n'uria ọnu, me kwa ezi ihe n'ogologo ndu-ya.
- ¹³ Ọzọ kwa, madu ọ bula nke nēri ihe, nke nānu kwa ibe-ọnuu, nke nāhu kwa ezi ihe na ndọbu nile ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu, onyinye Chineke ka nke ahu bu.
- ¹⁴ Amawom na ihe ọ bula Chineke nēme, nke ahu gādiru mbe ebighi-ebi: ọ dighi ihe agātukwasi ya, ọ dighi kwa ihe agēbilata nime ya: Chineke emewo kwa ya, ka madu we tua egwu n'iru Ya.
- ¹⁵ Ihe ọ bula nke diworo, na mbe di anya gara aga ka ọ di; ọzọ, ihe ọ bula nke gādi adi, na mbe di anya gara aga ka ọ diworo: Chineke nāchọ kwa ihe achupuru achupu.
- ¹⁶ Ọzọ kwa, m'huru n'okpuru anyanwu ebe ikpé, na ọ bu n'ebe ahu ka nmebi-iwu di; m'hu-kwa-ra ebe ezi omume, na ọ bu n'ebe ahu ka nmebi-iwu di.

- ¹⁷ Mu onwem siri n'obim, Onye ezi omume na onye nēmebi iwu ka Chineke gēkpe: n'ihì na m̀be dirì ihè ọ bula anēme na n'ihì ọlu ọ bula n'ebe ahu.
- ¹⁸ Mu onwem siri n'obim, Ọ bu n'ihì umu madu, ka Chineke we meme ka ha puta ìhè, ka ha we hu kwa, na ha onwe-ha bu anumanu, ha n'onwe-ha.
- ¹⁹ N'ihì na ihè nādabàrà umu madu, ihè nādabà-kwa-ra anumanu; ọbuná otù ihè ahu nādabàrà ha: dika ọnwu nke anumanu si di, otú a ka ọnwu nke madu di; e, otù mọ ka ha nile nwere; ọ dighi kwa ọkaka madu nwere kari anumanu: n'ihì na ha nile bu ihè-efu.
- ²⁰ Ha nile nāla n'otù ebe; ha nile siri n'ájá puta, ha nile nālaghachi kwa n'ájá.
- ²¹ Ònye mara mọ nke umu madu, ma nke ahu nārigo arigo, na mọ nke anumanu, ma nke ahu nārìda n'okpuru rue ala?
- ²² M'we hu na ọ dighi ihè di ñma kari ka madu nāñuri n'ọlu-ya; n'ihì na nke ahu bu òkè-ya: n'ihì na ònye gēme ka ọ biaghachi ilekwasi ihè gādi m̀be ọ gasiri?

ISI 4

Mu onwem we legharia anya bu nmeḅu nile anēmeḅu n'okpuru anyanwu: ma, le, anya-miri nke ndi anēmeḅu, ma ọ dighi onye-nkasi-obi ha nwere; ma n'akuku ndi nēmeḅu ha ka ike di, ma ọ dighi onye-nkasi-obi ha nwere.

² Mu onwem we ja ndi nwuru anwu, bú ndi nwuru anwu na m̀be di anya gara aga, kari ndi di ndu, bú ndi ahu nke nọ na ndu rue uḅu a;

³ e, ọ di nma kari ha abua, bú onye akādighi, nke nāhughi ọlu ọjọ nke aluworo n'okpuru anyanwu.

⁴ Mu onwem we hu ndọḅu nile madu nādọḅu onwe-ha n'ọlu, ya na ọlu nile nāgafe agafe, na ọ bu n'ihì nka ka madu gābu onye madu-ibe-ya gēkwoso ekworo. Nka bu kwa ihè-efu na ichọ ijide ifufe.

⁵ Onye-nzuzu nākpakọba aka-ya abua, nēri kwa anu-arụ onwe-ya.

⁶ Ọ di nma, bú otù nju-aka n'izu-ike, kari nju-aka abua n'idọḅu onwe-gi n'ọlu na ichọ ijide ifufe.

⁷ Mu onwem we laghachi, hu ihè-efu n'okpuru anyanwu.

⁸ Ọ di otù onye nke nání ya di, ọ dighi kwa onye abua ọ nwere; ọ dighi kwa nwa ma-ọbu nwa-nne o nwere; ma ọ dighi nsọtụ dirì ndọḅu-ya nile ọ nādọḅu onwe-ya n'ọlu, afọ adighi-eju kwa anya-ya n'àkù. Ọ nāsi, Ọ bu kwa n'ihì onye ka mu onwem nādọḅu onwem n'ọlu, we me ka ezi ihè kọnari nkpuru-obim? Nka bu kwa ihè-efu, e, nweda-n'ala jọrọ njo ka ọ bu.

⁹ Abua di nma kari otù; n'ihì na ha nwere ezi ugwo-ọlu nime ndọḅu ha nādọḅu onwe-ha n'ọlu.

¹⁰ N'ihì na ọ buru na ha ada, otù nime ha gēme ka ibe-ya bilie: ma ahuhu gādiri onye ahu nke nání ya di m̀be ọ nāda, ọ dighi kwa onye abua o nwere ime ka o bilie.

¹¹ Ọzọ, ọ buru na madu abua edinakọ, aru gēkpo kwa ha ọku: ma àru otù onye nke nání ya dina gēsi aña kpo ọku?

¹² Ọ buru kwa na madu enwe ike n'aru otù onye nání ya di, ma otú ọ di, madu abua gēguzo imegide ya; ọzọ, udọ atọ nke atukọtara n'otù, adighi-adọbì ya ngwa ngwa.

¹³ Ọ di nma, bú nwata nke bu ọḅeye ma ọ mara ihè, kari eze nke bu okenye ma ọ bu onye-nzuzu, onye nāmaghi inara nmata-ihè ọzọ.

¹⁴ N'ihì na n'ulo-nkpọrọ ka o siri puta ibu eze; n'ihì na ọbuná n'ala-eze-ya ka amuru ya ọḅeye.

¹⁵ Ahurum ihe nile di ndu nke nējeghari n'okpuru anyanwu, na ha di n'akuku nwata, bú nke-abua ahu, nke nēguzo n'ọnọdu ya.

¹⁶ Ọ dighi nguta diri ndi-ya nile, bú ndi nile ọ di n'iru ha: ma ndi gādi n'ọdi-n'iru agaghi-añuri nime ya. N'ezie nka bu kwa ihe-efu na ichọ ijide ifufe.

ISI 5

Debe ukwu-gi m̀be i nējeru ulo Chineke; n'ihì na ibiaru nso inu anu di nma kari ichu àjà ndi-nzuzu: n'ihì na ha adighi-ama na ha nēme ihe ọjọ.

² Ekwela ka ọnu-gi kwue okwu ọsọsọ, eme-kwa-la ka obi-gi me ngwa iweputa okwu n'iru Chineke; n'ihì na Chineke nọ n'elu-igwe, ma gi onwe-gi nọ n'elu-uwa: n'ihì nka me ka okwu-gi di ole-na-ole.

³ N'ihì na nrọ abiawo n'ọtutu ije-ozi, olu onye-nzuzu kwa n'ọtutu okwu.

⁴ M̀be i nēkwe Chineke nkwa, alala azu n'ikwughachi ya; n'ihì na ihe ndi-nzuzu adighi-atọ Ya utọ: ihe i nēkwe na nkwa, kwughachi ya.

⁵ Ọ di nma ka i ghara ikwe nkwa, kari ikwe nkwa ma i dighi-akwughachi.

⁶ Ekwela ka ọnu-gi me anu-arụ-gi ka o mehie; asi-kwa-la n'iru onye-ozi Chineke, na ọ bu n'amaghi-ama ka emere ya: n'ihì gini ka Chineke gēwe iwe megide olu-gi, we mebie ọlu nke aka-gi abua?

⁷ N'ihì na n'ọtutu nrọ na ihe-efu ka ọtutu okwu di kwa: ma tua egwu Chineke.

⁸ Ọ buru na i hu na anēmeḅu ọḅeye, na anānapu kwa ikpé ziri ezi na ezi omume n'ike n'ala anāchi achi, ibobo anwula gi n'ihē ahu anēme: n'ihì na otù Onye Nke di elu kari onye di elu nāriba ama; ndi di elu di kwa n'elu ha.

⁹ Ọzọ, njubiga-ókè nke ala, ọra madu ka ọ diri: ọbuná eze ka ubi nēfè òfùfè.

¹⁰ Onye nāhu ego n'anya, ego agaghi-eju ya afo; ọzọ, onye nāhu inwe ihe bara uba n'anya, ihe onwunwe agaghi-eju ya afo: nka bu kwa ihe-efu.

¹¹ M̀be ezi ihe nāba uba, ndi nēri ya abawo kwa uba: òle ngazi ọ nāgaziri onye-nwe-ya, ma-ọbughi iji anya-ya abua hu ya?

¹² Ihe utọ ka ura nke onye nāla ọlu ubi bu, ma ọ bu ihe ntà ma-ọbu ihe riri nne ka o nēri: ma afo-ọjuju nke ọgaranya adighi-ekwe ya araru ura.

¹³ Ihe ọjọ nke nēḅu di nke m'huworo n'okpuru anyanwu, bú àkù nke onye-nwe-ya nēdebe imejọ onwe-ya:

¹⁴ àkù ahu we la n'iyì site na nweda-n'ala ọjọ; ọ buru kwa na ọ muwo nwa-nwoke, ọ dighi ihe ọ bula di ya n'aka.

¹⁵ Dika o siri n'afo nne-ya puta, puta n'ọtọ, out a ka ogālaghachi di ka ila dika o siri bia, ma ọ dighi ihe ọ bula o gēburu site na ndọḅu ọ nāđọḅu onwe-ya n'ọlu, nke ọ gēwere n'aka-ya la.

¹⁶ Nka bu kwa ihe ọjọ nēḅu nḅu, na n'ihē nile dika o siri bia, otú a ka ọ gāla: ọ bu kwa ole ihe fọduru ya na ọ nāđọḅu onwe-ya n'ọlu inwe ifufe?

¹⁷ Ọzọ, n'ubọchi-ya nile ọ bu n'ọchichiri ka o nēri ihe, anākpasu kwa ya iwe ri nne, o nwe-kwa-ra ọria na iwe.

¹⁸ Le, ihe nke mu onwem huworo na ọ bu ezi ihe nke mara nma bu ka madu rie ihe, ka ọ nḅu kwa ihe-ọnuḅu, ka ọ hu kwa ezi ihe nime ndọḅu-ya nile nke ọ nāđọḅu onwe-ya n'ọlu nime ya n'okpuru anyanwu, ọnu-ọgugu ubọchi ndu-ya nke Chineke nyeworo ya: n'ihì na nka bu òkè-ya.

¹⁹ Ọzọ, madu ọ bula nke Chineke nyeworo àkù na ihe-nkpakọta, onye O mewo-kwa-ra ka

o nwe ike iri nime ya, na ibūru òkè-ya, na inuri ọ̀nu nime ndọ̀bu ọ̀ nā̀dọ̀bu onwe-ya n'ọ̀lu; nka bu onyinye Chineke.

²⁰ N'ihì na ọ̀ gaghi-echeta ubọ̀chi nile nke ndu-ya ri nne; n'ihì na Chineke nā̀za ya n'ọ̀nù obi-ya.

ISI 6

Ihe ọ̀jọ̀ di nke m'huworo n'okpuru anyanwu, ihe riri nne ka ọ̀ bu kwa n'aru madu:

² madu onye Chineke nēnye àkù na ihe-nkpakọ̀ta na nsọ̀puru, ọ̀ dighi kwa ihe kọ̀nariri nkpuru-obi-ya nime ihe nile nke ọ̀ nā̀chọ̀si ike, ma Chineke adighi-eme ka o nwe ike iri nime ya, kama onye ala ọ̀zọ̀ nēri ya; nka bu ihe-efu, ọ̀ria ọ̀jọ̀ ka ọ̀ bu kwa.

³ Ọ̀ buru na nwoke amuta ọ̀gu umu ise, di kwa ndu ọ̀tutu arọ̀, ubọ̀chi nke arọ̀-ya ewe ba uba, ma afo adighi-eju nkpuru-obi-ya n'ezi ihe, ọ̀zọ̀ kwa, ọ̀ dighi olìlì diri ya; asiwom, na nwa amukworo amukwo di nma kari ya:

⁴ N'ihì na n'ihē-efu ka ọ̀ biara, ọ̀ bu kwa n'ọ̀chichiri ka ọ̀ nā̀la, eji kwa ọ̀chichiri kpuchi aha-ya;

⁵ ọ̀zọ̀, ọ̀ hughi anyanwu, ọ̀ maghi kwa ihe ọ̀ bula; izu-ike diri nka kari onye ahu:

⁶ e, ọ̀ buru na ọ̀ di ndu nnù arọ̀ abua na ọ̀gu iri okpukpu abua, ma ọ̀ hughi ezi ihe: ọ̀ bughì n'otù ebe ka ha nile nā̀la?

⁷ Ndọ̀bu nile madu nā̀dọ̀bu onwe-ya n'ọ̀lu diri ọ̀nu-ya, ma otú ọ̀ dì, ọ̀chichọ̀ nkpuru-obi adighi-eju eju.

⁸ N'ihì na gini ka onye mara ihe nwebigara ókè kari onye-nzuzu? ma-ọ̀bu gini ka onye ewedara n'ala nwere, bú onye mara ijeghari n'iru ndi di ndu?

⁹ Ọ̀ di nma, bú ihe-ọ̀huhu nke anya abua, kari njeghari nke nkpuru-obi: nka bu kwa ihe-efu na ichọ̀ ijide ifufe.

¹⁰ Ihe nke diworo, ọ̀ bu na m̀be di anya gara aga ka akporọ̀ aha-ya, amawo kwa na nke ahu bu madu: ọ̀ pughi kwa iluso onye ka ya ike ọ̀gù.

¹¹ Ebe ọ̀tutu okwu di nke nēme ka ihe-efu ba uba, gini ka madu nwebigara ókè?

¹² N'ihì na ònye mara ihe diri madu nma na ndu-ya, ọ̀nu-ọ̀gugu ubọ̀chi ndu efu ya nke ọ̀ nēme dika onyinyo? n'ihì na ònye gēgosi madu ihe gā̀di n'okpuru anyanwu m̀be ọ̀ gasiri?

ISI 7

Ezi aha di nma kari ezi manu-otite nēsì ísì utọ̀; ọ̀zọ̀, ubọ̀chi ọ̀nwu madu di nma kari ubọ̀chi amuru ya.

² Ọ̀ di nma ije n'ulo oruru-újú, kari ije n'ulo ọ̀nuńu-manyā-vine: n'ihì na nke ahu bu nsọ̀tu madu nile; onye di ndu gētiye kwa ya n'obi-ya.

³ Iru-újú di nma kari ichì-ọ̀chì: n'ihì na esitere n'ijọ̀-njọ̀ nke iru me ka obi di nma.

⁴ Obi ndi mara ihe di n'ulo oruru-újú; ma obi ndi-nzuzu di n'ulo ọ̀nù.

⁵ Ọ̀ di nma inu ibasi-nba-ike nke onye mara ihe, karia m̀be madu nā̀nu abù ndi-nzuzu.

⁶ N'ihì na dika olu ogwu m̀be ọ̀ nēre ọ̀ku n'okpuru ite, otú a ka ichì-ọ̀chì nke onye-nzuzu di: nka bu kwa ihe-efu.

⁷ N'ezie nmebu nēme ka onye mara ihe ghọ̀ onye-nzuzu; ọ̀zọ̀, onyinye nēme ka obi amam-ihe la n'iyì.

⁸ Ikpe-azu ihe di nma kari nmalite-ya: ọ̀ di nma, bú onye mọ̀-ya nwere ogologo-ntachi-obi, kari onye mọ̀-ya di elu.

- ⁹ Ekwela ka akpasue gi iwe ọsọsọ nime mọ-gi: n'ihì na nkpasu-iwe nwere ọ̀nọdu-ya n'obi ndi-nzuzu.
- ¹⁰ Asila, Gini kpatara ubọchi mbu ji di nma kari ubọchi ndia? n'ihì na i siteghi n'amam-ihe ju ajuju bayere nka.
- ¹¹ Amam-ihe di nma dika ihe-nketa: e, ọ dikariri ndi nāhu anyanwu anya nma.
- ¹² N'ihì na amam-ihe bu òdò, ego bu kwa òdò: ma ọkaka nke ihe-omuma bu, na amam-ihe nēme ka onye-nwe-ya di ndu.
- ¹³ Le ọlu Chineke: n'ihì na ònye puru ime ka ọ dizie, bú ihe O meworo ka ọ ịagọ?
- ¹⁴ N'ubọchi ọdi-nma-gi nọ n'ọdi-nma, ma n'ubọchi ọdi-njọ le anya: ọbuná otù na nso ibe-ya ka Chineke meworo ha, ka madu we ghara ichọputa ihe ọ bula nke gādi mịe ọ gasiri.
- ¹⁵ Ihe nile a ka m'huworo n'ubọchi nile nke ihe-efum: onye ezi omume di nke nāla n'iyì n'ezi omume-ya, onye nēmebi iwu di kwa nke nēme ka ndu-ya di ogologo n'ihe ọjọ ya.
- ¹⁶ Abubigala onye ezi omume ókè; eme-kwa-la onwe-gi onye mabigara ihe ókè: n'ihì gini ka i gēmebi onwe-gi?
- ¹⁷ Emebibigala iwu ókè, abu-kwa-la onye-nzuzu: n'ihì gini ka i gānwuchu anwuchu?
- ¹⁸ Ọ di nma ka i jide nka; ọzọ kwa, esepula aka-gi na nka: n'ihì na onye nātu egwu Chineke gāputa n'etiti ha nile.
- ¹⁹ Amam-ihe nēme ka onye mara ihe di ike kari madu iri ndi nāchi achi ndi nọ n'obodo.
- ²⁰ N'ezie ọ dighi onye ezi omume n'uwa, nke nēme ezi ihe, nādighi-emehie kwa.
- ²¹ Ọzọ, atukwasila obi-gi n'okwu nile anēkwu; ka i we ghara inu ka orù-gi nākọcha gi:
- ²² N'ihì na ọtutu mịe obi-gi maworo na gi onwe-gi akọchawo ndi ọzọ.
- ²³ Ihe nile a ka m'hwaworo n'amam-ihe: m'siri, M'gāma ihe; ma nke ahu di anya n'ebe m'nọ.
- ²⁴ Ọ di anya, bú ihe nke diworo, o mi-kwa-ra emi nke-uku; ònye gāchọputa ya?
- ²⁵ M'chighariri, mu onwem na obim, ima na iledo, na ichọsi amam-ihe na ichè-èchìchè ike, na ima na nmebi-iwu bu nzuzu, ima kwa na nzuzu bu iwi-ara:
- ²⁶ mu onwem achọtawo kwa ihe di ilu kari ọnwu, bú nwayi ahu nke obi-ya bu ọnyà ọnyà na uụ uụ, aụ ka aka-ya abua bu: onye di nma n'iru Chineke gēsi n'aka nwayi ahu wepuga onwe-ya; ma ọ gānwude onye-nmehie.
- ²⁷ Le, nka ka m'chọtaworo, ka Onye-nkpọkọta siri, nātukwasi otù ihe n'ihe ọzọ, ichọta ichè-èchìchè:
- ²⁸ nke nkpuru-obim nọ nāchọsi ike rue uụ a, ma achọputagh m ya: otù madu n'etiti nnù madu abua na ọgu iri ka m'chọtaworo; ma ọ dighi otù nwayi nime ndi ahu nile ka m'chọtaworo.
- ²⁹ Le, nání nka ka m'chọtaworo, na Chineke mere madu ka o zie ezi; ma ha onwe-ha achọputawo ọtutu ihe echèputara.

ISI 8

Ònye di ka onye mara ihe? ònye nāma kwa akukọ-isi okwu? Amam-ihe madu nēnye iru-ya ìhè, ike nke iru-ya nābanwe kwa.

- ² Mu onwem nādu gi ọdu, Debe okwu-ọnu eze, ọbuná n'ihì ọ̀nụ̀nụ̀-iyi Chineke.
- ³ Esila n'iru ya pua ọsọsọ; eguzola n'ihe ọjọ: n'ihì na ihe ọ bula nke nātọ ya utọ ka ọ nēme.
- ⁴ N'ihì na okwu eze nwere ike; ònye gāsi kwa ya, Gini ka i nēme?

- ⁵ Onye nēdebe ihe enyere n'iwu agaghi-ama ihe ojọ; ọzọ, m̀be na ikpé ka obi onye mara ihe nāmata.
- ⁶ N'ihì na ihe ọ bula anēme eme nwere m̀be na ikpé; n'ihì na ọ̀nọdu ojọ madu riri nne n'aru ya:
- ⁷ N'ihì na ọ dighi-ama ihe gādi adi; n'ihì na ọ̀nye gēgosi ya otú ọ gādi?
- ⁸ Ọ dighi madu ọ bula nwere ike n'aru mọ ịbọchi mọ; ọ dighi kwa ike o nwere n'aru ubọchi ọnwu; ọ dighi kwa nzilaga di n'agha ahu: nmebi-iwu agaghi-eme ka onye-nwe-ya wepuga onwe-ya.
- ⁹ Ihe nile a ka m'huworo, m'we nye obim ilu ọlu ọ bula nke aluworo n'okpuru anyanwu: m̀be di m̀be otù madu nwere ike n'aru madu-ibe-ya imejọ ya.
- ¹⁰ N'uzọ di otú a m'hu-kwa-ra ndi nēmebi iwu ka eliri ha, ha we ba n'ili; ha we si n'ebe nsọ la, ewe chezọ ha n'obodo ebe ha mere otú a: nka bu kwa ihe-efu.
- ¹¹ N'ihì na emeghi ihe ekpere n'ikpe megide ọlu ojọ ọsọsọ, n'ihì nka obi umu madu juru eju nime ha ime ihe ojọ.
- ¹² Asi na onye-nmehie eme ihe ojọ ọgu uḡò ise, me kwa ka ubọchi-ya di ogologo, ma mu onwem mara n'ezie na ọ gādiri ndi nātu egwu Chineke nma, bú ndi nātu egwu n'iru Ya:
- ¹³ ma ọ gaghi-adiri onye nēmebi iwu nma, ọ gaghi-eme kwa ka ubọchi-ya di ogologo, bú nke di ka onyinyo; n'ihì na ọ dighi-atu egwu n'iru Chineke.
- ¹⁴ Ihe-efu di nke anēme n'elu uwa; na ndi ezi omume di, ndi ọ nādakwasi dika ọlu ndi nēmebi iwu si di; ọzọ, ndi nēmebi iwu di, ndi ọ nādakwasi dika ọlu ndi ezi omume si di: m'siri na nka bu kwa ihe-efu.
- ¹⁵ Mu onwem we ja ọ̀nù, n'ihì na ọ dighi ezi ihe madu nwere n'okpuru anyanwu ma-ọbughi iri ihe, na inu ihe-ọ̀nuḡu, na inuri ọ̀nu: n'ihì na nke ahu gārapara n'aru-ya nime ndọbu ọ nāđọbu onwe-ya n'ọlu ubọchi nile nke ndu-ya nke Chineke nyeworo ya n'okpuru anyanwu.
- ¹⁶ M̀be m'were obim nye ima amam-ihe, na ihu nweda-n'ala nke anēme n'elu uwa: (n'ihì na madu di kwa nke nādighi-ahu urá n'anya-ya abua ma ọ bu n'ehihie ma-ọbu n'abali:)
- ¹⁷ m'we hu ọlu nile nke Chineke, na madu apughi ichọputa ọlu nke aluworo n'okpuru anyanwu: n'ihì na ọ buru na madu adọbu onwe-ya n'ọlu n'uzọ nile ichọ ya, ma ọ gaghi-achọputa ya; ọzọ kwa, ọ buru na onye mara ihe asi na ọ gāma ya, ọ pughi ichọputa ya.

ISI 9

N'ihì na ihe nile a ka m'tiyere n'obim, ọbuná iledo ihe nile a; na ndi ezi omume, na ndi mara ihe, na ọ̀fufè-ha nile, di n'aka Chineke: ma ọ bu ihu-n'anya ma-ọbu ikpọ-asì, madu adighi-ama ya; ihe nile di n'iru ha.

- ² Ihe nile nādakwasi madu nile n'otù uzọ ahu: otù ndabà nādabàra onye ezi omume, dabà-kwa-ra onye nēmebi iwu; ọ nādabàra ezi madu, dabà-kwa-ra onye di ọcha, dabà-kwa-ra onye nādighi ọcha; ọ nādabàra onye nāchu àjà, dabà-kwa-ra onye nādighi-achu àjà: dika ezi madu si di, otú a ka onye-nmehie di kwa; onye nānu iyi di ka onye nātu egwu ọ̀nuḡu-iyi.
- ³ Nka bu ihe ojọ n'ihē nile anēme n'okpuru elu-igwe, na otù ndabà nādabàra madu nile: ọzọ kwa, obi umu madu juputara n'ihē ojọ, iwi-ara di kwa n'obi-ha m̀be ha nọ na ndu, ma emesia ha nālakuru ndi nwuru anwu.
- ⁴ N'ihì na onye ọ bula nke ejikọtaworo ya na ndi nile di ndu, o nwere ntukwasi-obi: n'ihì na ọ diri nkita di ndu nma kari ọdum nwuru anwu.
- ⁵ N'ihì na ndi di ndu mara na ha gānwu: ma ndi nwuru anwu adighi-ama ihe ọ bula, ọ dighi kwa ugwo-ọlu ha nwere ọzọ; n'ihì na echezọwo ncheta-ha.

- ⁶ Ma ihu-n'anya-ha, ma ikpọ-asì-ha, ma ekworo-ha, na m̀be di anya gara aga ka ọ laworo n'iyì; ọ dighi kwa òkè ha nwere ọzọ rue m̀be ebighi-ebi n'ihe ọ bula nke emeworo n'okpuru anyanwu.
- ⁷ Je, were ọ̀nù rie nri-gi, were kwa obi di nma ñua manya-vine-gi; n'ihì na ọlu-gi nile atọwo Chineke utọ na m̀be di anya gara aga.
- ⁸ Ka uwe-gi nile di ọcha m̀be nile; ka manu-otite nke nēsi ísì utọ ghara kwa ikonari isi-gi.
- ⁹ Di ndu ọ̀nù, gi na nwunye nke i huru n'anya, ubochi nile nke ndu ihe-efu-gi, nke O nyeworo gi n'okpuru anyanwu, ubochi nile nke ihe-efu-gi: n'ihì na nke ahu bu òkè-gi na ndu, na nime ndọbu-gi nke gi onwe-gi nāđọbu onwe-gi n'ọlu n'okpuru anyanwu.
- ¹⁰ Ihe ọ bula aka-gi nāhu ime, were ike-gi me ya; n'ihì na ọ dighi ọlu, ma-ọbu ichè-èchìchè, ma-ọbu ihe-omuma, ma-ọbu amam-ihe, di n'ala-mọ, ebe gi onwe-gi nāla.
- ¹¹ M'laghachiri, hu n'okpuru anyanwu, na ọ bughì ndi nwere ukwu ọsọ ka iwu-ọsọ diri, ọ bughì kwa ndi di ike ka agha diri, ọzọ kwa, ọ bughì ndi mara ihe ka nri diri, ọzọ kwa, ọ bughì ndi-nghota ka àkù diri, ọzọ kwa, ọ bughì ndi-ńkà ka amara diri; kama m̀be na ihe-ndaputa nāđabàra ha nile.
- ¹² N'ihì na ọbuná madu adighi-ama m̀be-ya: dika azù nke anānwude n'uḅu ọjọ, na dika umu nnunu nke nāma n'onyà, dika ndia ka umu madu nāma n'onyà na m̀be ọjọ, m̀be ọ nāđakwasi ha na mberede.
- ¹³ Otú a kwa ka m'huworo amam-ihe n'okpuru anyanwu, ihe uku ka ọ burum:
- ¹⁴ otù obodo ntà di, ndikom di nime ya di kwa ole-na-ole; ma otù eze uku biara imegide ya, we ẹa ya buruburu, wu kwa ebe ewusiri ike imegide ya:
- ¹⁵ ma achọputara nime ya otù nwoke bu ọbeyè nke mara ihe, onye ahu we me ka obodo ahu wepuga onwe-ya site n'amam-ihe-ya; ma madu echetaghì nwoke ahu bu ọbeyè.
- ¹⁶ Mu onwem we si, Amam-ihe di nma kari idi-ike: ma amam-ihe nke ọbeyè ahu bu ihe anēleda anya, adighi-anu kwa okwu-ya nile.
- ¹⁷ Okwu nke ndi mara ihe anēkwu na nwayọ, anānu ha kari iti-nkpu nke onye nāchi achi n'etiti ndi-nzuzu.
- ¹⁸ Amam-ihe di nma kari ihe-agha nile: ma otù onye-nmehie nāla ọtutu ezi ihe n'iyì.

ISI 10

- I**jji nwuru anwu nēme ka manu onye nāsugwa manu-otite nke nēsì ísì utọ sìe ísì ọjọ, re kwa ure: otú a ka nzuzu ntà di arọ kari amam-ihe, kari kwa nsọpuru.
- ² Obi onye mara ihe di n'aka-nri-ya; ma obi onye-nzuzu di n'aka-ekpe-ya.
- ³ Ọzọ kwa, m̀be onye-nzuzu nēje ije n'uzọ, obi-amam-ihe-ya nākonari ya, ọ we si madu nile na onye-nzuzu ka ọ bu.
- ⁴ Ọ buru na mọ nke onye nāchi achi ebilie imegide gi, arapula ọ̀nọdu-gi; n'ihì na ime-nwayọ nēme ka nmehie uku di iche iche kwusi.
- ⁵ Ihe ọjọ di nke m'huworo n'okpuru anyanwu, ọ di ka ihe emere n'amaghi-ama nke nēsi n'aka onye nāchi achi aputa:
- ⁶ etiyere nzuzu n'ebe di iche iche di elu ri nne, ma ndi-ọgaranya nānọdu n'ebe di ala.
- ⁷ Ahuwom ndi-orù ka ha nānọkwasi n'inyinya, ahuwokwam ndi-isi ka ha nējeghari dika ndi-orù n'elu uwa.
- ⁸ Onye nēgwu olulu, nime ya ka ọ gādabà; ọzọ, onye nētipú m̀bidi, agwọ gāta ya aru.
- ⁹ Onye nēbupu nkume, o gēbu ya nḅu site na ha; onye nāwa osisi nọ n'ize-ndu site na ya.
- ¹⁰ Ọ buru na ígwè anyua nkọ, ma onye ahu amughi iru-ya amu, ọ gētiye kwa ike kari: ma

amam-ihe nāba urù ime ka ihe nāgazi agazi.

¹¹ Ọ buru na agwọ ata aru tutu arà ya urà, ọ dighi kwa urù ọ gābara onye-nwe ire-utọ.

¹² Okwu nile nke ọnu onye mara ihe di amara; ma ebuḅere-ọnu nke onye-nzuzu gēloda ya onwe-ya.

¹³ Nmalite okwu nile nke ọnu-ya bu nzuzu: nkwubi okwu-ọnu-ya bu kwa iwi-ara ọjọ.

¹⁴ Onye-nzuzu nēme kwa ka okwu ba uba: madu adighi-ama ihe ọ bula nke gādi adi; ọzọ, ihe gādi mḅe ọ gasiri, ònye gēgosi ya?

¹⁵ Ndoḅu nke ndi-nzuzu nādoḅu onwe-ha n'ọlu nāgwu onye ọ bula nime ha ike, n'ihì na ọ maghi ijeru obodo.

¹⁶ Ahuhu gādiri gi, ala, mḅe eze-gi bu nwata, mḅe ndi-isi-gi nēri kwa ihe n'ututu!

¹⁷ Ihe nāgara gi nke-oma, ala, mḅe eze-gi bu nwa ndi amara aha-ha, mḅe ndi-isi-gi nēri kwa ihe na mḅe oriri, n'ihì idi-ike, ọ bughì kwa n'ihì inubiga-manya-ókè!

¹⁸ Site n'okè ume-ngwu ka elu ulo nēze eze; site kwa n'ifanye aka n'ukwu ka ulo nēhi mmiri.

¹⁹ N'ihì ichì-òchì ka anēsi nri, manya-vine nēme ka ndu ñuria: ego nāza kwa ihe nile.

²⁰ Ọbuná n'uche-gi akọchala eze; akọcha-kwa-la ọgaranya n'ime-ulo-ndina-gi: n'ihì na anu-ufo nke elu-igwe gēme ka olu-gi rue ya nti, ihe nwere nkù gēgosi kwa okwu ahu.

ISI 11

Zipu nri-gi n'elu miri: n'ihì na mḅe ọtutu ubochi gasiri i gāhu ya.

² Nye asa òkè, e, nye kwa asatọ; n'ihì na i maghi ihe ọjọ di aña gādi n'uwa.

³ Ọ buru na igwe-oji ejuputa na miri-ozuzo, n'ala ka ha nāwusa onwe-ha: ọ buru kwa na osisi ada na Ndida, ma-ọbu n'Ugwu, n'ebe osisi ahu nāda, n'ebe ahu ka ọ gādigide.

⁴ Onye nāriba ifufe ama agaghi-agha nkpuru; ọzọ, onye nēlekwasi igwe-oji anya agaghi-ewe ihe-ubi.

⁵ Dika i nēsighi ma ihe bu uzọ ifufe, ma-ọbu otú ọkpukpu nile si etó n'afọ nwanyi di ime; ọbuná otú a i dighi-ama ọlu Chineke Nke nēme ha nile.

⁶ Gha nkpuru-gi n'ututu, ewepu-kwa-la aka-gi n'anyasi: n'ihì na i dighi-ama nke gāgazi agazi, ma ọ bu nka ma-ọbu nke-ọzọ, ma-ọbu na ha abua gādi nma otù aka ahu.

⁷ Ọzọ, ìhè di utọ, ọ di-kwa-ra anya abua nma ihu anyanwu.

⁸ E, ọ buru na madu adi ndu ọtutu arọ, ya ñuria nime ha nile; ma ya cheta ubochi nile nke ọchichiri, n'ihì na ha gāba uba. Ihe nile nke nābia bu ihe-efu.

⁹ Ñuria, nwa-okorobia, na nwata i bu; ka obi-gi me kwa gi nma n'ubochi nile nke okorobia i bu, je kwa ije n'uzọ nile nke obi-gi, na n'ọhuhu-uzọ nke anya-gi abua: ma mara na n'ihì ihe ndia nile Chineke gēme ka i ba n'ikpé.

¹⁰ Ma wezuga nkpasu-iwe n'obi-gi, me kwa ka ihe ọjọ si n'anu-arugabiga: n'ihì na okorobia na mḅe-dìnkpà bu ihe-efu.

ISI 12

Cheta kwa Onye kèworo gi n'ubochi nile i di n'okorobia, mḅe ubochi ihe ọjọ akābiaghi, na mḅe arọ akābiarughi nso, mḅe i gāsì, Ha atọghim utọ;

² mḅe anyanwu na ìhè na ọnwà na kpakpando nile akāḅachighi, igwe-oji we lata mḅe oké miri zosiri:

- ³ n'ubochi ahu m̀be ndi nēdebe ulo gāma jijiji, m̀be ndi bu dīnkpà gērulata onwe-ha, m̀be ndinyom nke nēgwe nri gākwusi n'ihī na ha di ole-na-ole, m̀be agēme ka anya ́bachie ndinyom nēsi na window elepu anya,
- ⁴ m̀be agēmechi uzọ n'amá; m̀be olu ogwugwe-nri gāla ala, m̀be madu gēbili n'urá n'olu nnunu, m̀be ndinyom nile nke nābù abù gādi ala ala;
- ⁵ ọzọ, ha gātu egwu ihe di elu, ihe-ujọ di iche iche gādi kwa n'uzọ; osisi almond gābowa kwa okoko-ya, ukpala gāghọ kwa ibu, ọchichọ gāgwu kwa: n'ihī na madu nāla n'ulo ebighi-ebi ya, ndi nēti aka n'obi ewe jegharia n'amá buruburu:
- ⁶ m̀be akātópughi udọ ọla-ọcha, m̀be akētiwaghi kwa ọkwa ọla-edo, m̀be ite akādawaghi kwa n'isi-iyi, m̀be akētiwaghi kwa wheel n'olùlù-miri;
- ⁷ ájá ewe laghachi n'ala dika o si diri, mọ alaghachikuru kwa Chineke Onye nyere ya.
- ⁸ Ihe-efu kachasi ihe-efu nile, ka Onye-nkpọkọta siri; ha nile bu ihe-efu.
- ⁹ Ma tukwasi nka, n'ihī na Onye-nkpọkọta mara ihe, ọ nọ nēzí ndi-ya ihe-omuma; ọ na-kwa-ra nti, we gwuputa, me ka ọtutu ilu dizie.
- ¹⁰ Onye-nkpọkọta chọrọ ichọputa okwu nile nātọ utọ, na ihe edeziri edezi, bú okwu nile nke ezi-okwu.
- ¹¹ Okwu nile nke ndi mara ihe di ka ndudu eji achu ehi, ọzọ, dika ñtú akumiri nke-oma ka okwu nke ndi-nwe nzukọ di, bú okwu enyere site n'aka otù onye-ọzùzù-aturu.
- ¹² Tukwasi kwa n'ihe ndia, nwam, nara ndum-odu: ime ọtutu akwukwọ enweghi ọgwugwu; ọtutu nmuta bu kwa ike-ọgwugwu nke anu-arụ.
- ¹³ Ka ayi nuru nkwbì okwu a nile: tua egwu Chineke, debe kwa ihe nile Ọ nyere n'iwu; n'ihī na nka bu ọlu madu nile.
- ¹⁴ N'ihī na ọlu ọ bula ka Chineke gēme ka ọ ba n'ikpé, ya na ihe ọ bula zoro ezo, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe ọjọ.

For other languages please go to www.wordproject.org